

Beslut

efter kvalitetsgranskning av Undervisningens
kvalitet i gymnasieskolans yrkesämne
skogsmaskiner vid Munkagårdsgymnasiet i
Varbergs kommun, med Region Halland som
huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Munkagårdsgymnasiet avseende undervisningens kvalitet i gymnasieskolans yrkesämne skogsmaskiner.

Granskningens syfte är att granska om elever på gymnasieskolans yrkesprogram ges förutsättningar att uppnå ett gott yrkeskunnande.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning av om elever på gymnasieskolans yrkesprogram ges förutsättningar att uppnå ett gott yrkeskunnande, utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bilaga 1). Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom något område anges ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då också av huvudmannen. I bilaga 2 återfinns granskningens författningsstöd.

Skolinspektionen besökte Munkagårdsgymnasiet den 24 oktober 2023. Besöket genomfördes av utredarna Ewa Mölleryd och Linda Wennler.

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- En lektionsobservation
- En gruppintervju med elever
- En intervju med yrkeslärare
- Två intervjuer med apl-handledare
- En intervju med rektorn
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

De samlade iakttagelserna från alla skolorna som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras våren 2024.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i yrkesämnet skogsmaskiner i hög utsträckning utformas för att eleverna ska kunna utveckla ett gott yrkeskunnande.

Utifrån framtagna kvalitetskriterier har Skolinspektionens utredning visat att verksamheten inom de granskade områdena fungerar väl.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Sammanfattning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i yrkesämnet skogsmaskiner i hög utsträckning utformas för att eleverna ska kunna utveckla ett gott yrkeskunnande.

Granskningen av undervisningens innehåll visar att eleverna får arbetsuppgifter som innebär att de får hantera teknisk utrustning samt processer och situationer som liknar sådana som de kommer att möta i yrkeslivet. Vidare integreras det arbetsplatsförlagda lärandet (apl) med det lärande som sker på skolan, genom att det finns ramar för vad apl ska innehålla och elevernas kunskapsutveckling under apl följs upp. Det finns också ett medvetet arbete för att stödja eleverna i att utveckla ett yrkesspråk.

Granskningen av undervisningens form visar att teori och praktik vävs samman och lektionerna utgår från en tydlig struktur. Granskningen visar vidare att det tas hänsyn till elevers behov i undervisningens genomförande, samt att eleverna ges möjlighet till att reflektera över sitt lärande. Eleverna ges möjlighet till delaktighet i undervisningen. Däremot visar granskningen att undervisningen endast delvis omfattar ett integrerat arbete kring jämställdhet kopplat skogsbranschens yrkeskultur.

Granskningen av undervisning om och för hållbar utveckling visar att flera aspekter av hållbar utveckling tas upp i undervisningen och att eleverna ges förutsättning att analysera och reflektera kring hållbarhetsfrågor.

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive område.

Undervisningens innehåll

Här bedöms i vilken utsträckning undervisningens innehåll ger förutsättningar för eleverna att utveckla ett gott yrkeskunnande. Undervisning av hög kvalitet utmärks av att elevernas arbetsuppgifter är autentiska och relevanta, och ger förutsättningar att utveckla specifika yrkeskunskaper. I bedömningen ingår att arbetsuppgifterna ger eleverna förutsättningar att hantera processer och situationer de kan möta i ett framtida yrkesliv och att det finns ett samband mellan skolförlagd och arbetsplatsförlagd undervisning. Genom undervisningen får också eleverna förutsättningar att utveckla ett yrkesspråk.

Motivering till bedömning

Arbetsuppgifterna ger eleverna förutsättningar att utveckla specifika yrkeskunskaper och färdigheter

Granskningen visar att undervisningen ger eleverna förutsättningar att utveckla specifika yrkeskunskaper och eleverna får arbetsuppgifter som de kan möta i ett framtida yrkesliv.

Under den lektion som Skolinspektionens utredare observerade arbetade eleverna på en trakt där de använde manuella motorsågar, skotare eller skördare. En av lärarna och instruktören som undervisar i ämnet skogsmaskiner beskriver att eleverna får träna på att framföra olika typer av skogsmaskiner och att det förekommer moment där eleverna exempelvis får köra traktor i trafik. Eleverna berättar att de får ställa in teknisk utrustning för olika moment, och under lektionsobservationen fick exempelvis eleverna i skördaren anvisning att ändra inställningen för trädfällning av instruktören. Vid en rundvandring i skolans lokaler visar läraren skolans servicehall och andra lektionssalar där underhåll och enklare reparationer av den tekniska utrustningen kan utföras. En elev berättar att hen har specialiserat sig på service, underhåll och enklare reparationer, men att alla elever får möjlighet att utföra service och enklare underhåll av den tekniska utrustningen som exempel att byta en slang som gått sönder. Både lärare och elever lyfter fram arbetsmiljö och säkerhetsfrågor som något centralt i undervisningen. Eleverna berättar att de får arbetskläder av skolan och eleverna visar att alla förvarar förband i likadana fickor för att det ska vara lättåtkomligt vid eventuell olycka. Lärare och elever ger också exempel på att arbetsmiljö, säkerhetsfrågor och bestämmelser förekommer både i den praktiska och i den teoretiska undervisningen. Eleverna berättar att arbetsuppgifterna motsvarar de som förekommer i yrket som exempelvis att arbeta efter traktordirektiv genom att skota och skörda.

Under rundvandringen på skolan visar läraren ett klassrum med simulatorer som används i den lärarledda undervisningen. Läraren berättar att hen och instruktören tar fram simulatorövningar som matchar de trakter och övningar som eleverna utför i fält. Läraren beskriver i intervjun att det är något som lärarna

kontinuerligt uppdaterar för att simulatorövningarna ska vara relevanta och verklighetsnära för eleverna. I elevintervjun berättar eleverna att övningarna i simulatorerna är viktiga för att nöta moment och för att känna sig mer trygg med de verkliga momenten i maskin.

Undervisningen planeras med hänsyn till vad eleverna ska arbeta med under apl

I lärarintervjun framkommer att elevernas apl planeras utifrån målen i ämnets kurser vilket också bekräftas i intervjun med apl-handledare. Eleverna berättar att det är de som i första hand tar kontakt med apl-platsen, men att de även kan få hjälp från skolan om det behövs. Rektorn och läraren säger att de har upplägg för elever som behöver stöd under apl och för de som behöver stimulerande uppgifter så att varje elev får utmaningar på rätt nivå. I intervjuer berättar lärare och apl-handledare att de har telefonkontakt före apl-perioden där de går igenom skolans dokument kring apl och information om eleven. Under apl-perioden besöker läraren apl-platsen och genomför parvisa samtal med handledaren och eleven. Efter apl har läraren ett avstämningssamtal med apl-handledaren för att få information om elevens prestation som kan ligga till grund för bedömning av elevens kunskaper, uppger lärare och apl-handledare. Läraren berättar att eftersom apl-perioderna ligger i den aktuella kursens slut så anpassas undervisningen utifrån vilket innehåll eleven övat på och vilka kunskaper eleven utvecklat under apl i nästa kurs i ämnet.

Eleverna får förutsättningar att utveckla ett yrkesspråk genom arbetsuppgifter och genomgångar

Eleverna beskriver att de lär sig yrkesspråket genom arbetsuppgifter, begreppslistor, prov och genomgångar. Eleverna berättar vidare att lärarna använder yrkesspråket kontinuerligt och att eleverna under utbildningens gång tillägnar sig begrepp och uttryck som de lärt sig. I intervjun använder eleverna begrepp för att förklara utbildningens innehåll och vad de fått lära sig. Läraren säger att yrkesspråket kommer genom att lärarna använder språket som finns i branschen, men att lärarna också är medvetna om att eleverna inte har orden och uttrycken med sig från början. Därför arbetar de exempelvis med begreppslistor och med att konkretisera abstrakta ord som kubikmeter.

Undervisningens form

Här bedöms i vilken utsträckning undervisningens form ger förutsättningar för eleverna att utveckla ett gott yrkeskunnande. Undervisning av hög kvalitet utmärks av att den är varierad och strukturerad och en tydlig koppling mellan teori och praktik. Det finns en röd tråd mellan undervisningen i skolan och det arbetsplatsförlagda lärandet. I undervisningen tas hänsyn till varje enskild elevs behov och förutsättningar för att nå ett gott yrkeskunnande. Eleverna görs kontinuerligt delaktiga och ges utrymme för reflektion. Jämställdhetsperspektivet integreras i undervisningen, inklusive i samband med apl.

Motivering till bedömningen

Undervisningen är strukturerad, omväxlande och har en integrering mellan teori och praktik

Granskningen visar att undervisningen består av olika typer av arbetsuppgifter och det finns en röd tråd i undervisningen. Teori och praktik vävs ihop så att eleverna förstår syftet med teoretiska genomgångar i skolan och praktiska övningar i fält.

Eleverna och läraren beskriver att eleverna får utföra olika typer av praktiska arbetsuppgifter i ämnets kurser, exempelvis simulatorövningar, använda manuell motorsåg, service, svetsning och körning i skotare och skördare. Vid rundvandringen på skolan visar läraren olika typer av övningsområden och salar där eleverna kan utföra moment som ingår i ämnets olika kurser. Elever och lärare uppger att det finns ett tydligt syfte med arbetsuppgifterna och att teori och praktik länkas samman på ett konkret sätt. Till exempel berättar läraren att eleverna får öva samma moment i simulatoren som i maskin och att övningar i simulatoren varvas med mer traditionellt arbete med instuderingsfrågor kopplat till kurslitteratur. Eleverna säger att simulatorerna är till stor nytta för att öva flyt och känna sig mer trygg inför arbetet i maskin. Ett annat exempel som eleverna ger på att lärarna ger eleverna möjlighet att använda tidigare kunskaper och erfarenheter i nya situationer är när de får arbeta med virkeskvalitet både i teorin och i fält. Av intervjuerna framgår att de olika momenten länkas samman på ett sätt som ger undervisningen en tydlig struktur. Eleverna säger att de får reflektera över alla faser i processen, exempelvis planera ett hygge enligt trakt direktiv och följa upp hyggen efter avverkning. En elev säger att de kan ha teoretisk lektion ute också, de kan exempelvis ha med sig datorerna ut till skogskojan.

Arbetsuppgifter planeras så att eleverna ges såväl stöd som utmaningar, och undervisningen inkluderar möjligheter till reflektion och delaktighet

Granskningen visar att lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd så att de kan utföra sina arbetsuppgifter och eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande.

På den lektion som Skolinspektionens utredare observerade noterade utredarna att en lärare stöttade elever att komma igång med arbetsuppgifter. Läraren säger i intervju att grundupplägget är att alla elever gynnas av att det finns stödstrukturer som exempelvis muntlig stöttning vid prov. Lärarna täcker upp för varandra och stöttar där det behövs exempelvis genom repetition av moment och mer körtid i maskin. För de som behöver stöd så ligger utmaningen i att veta hur stödet ges på bästa sätt. Det kan handla om elever som har fysiska förutsättningar som gör det svårt att utföra alla moment eller andra svårigheter. Läraren säger att de har kontinuerliga avstämningar och testar vad som fungerar allt eftersom. När lärarna känner att eleven behärskar ett steg så går de vidare till svårare moment, exempelvis i skördaren. Eleverna berättar att de kan få arbeta mer självständigt om de visar att de behärskar de svårare momenten.

Vid lektionsobservationen framkom att läraren ställde frågor i undervisningen som gav eleverna möjlighet att utvärdera och reflektera över resultatet av sitt arbete och hur olika arbetsuppgifter kan lösas. Eleverna berättar att de stämmer av hur arbetet går med läraren eller instruktören och att de regelbundet planerar och följer upp arbetet, både på teoretiska och praktiska lektioner. Av intervjuer med både elever och läraren framgår att eleverna även ges möjlighet till delaktighet i undervisningen genom att till exempel ge förslag på apl-plats, studiebesök, och om de vill att ett moment ska göras om eller utföras på ett annat sätt. Läraren säger att det finns elevrepresentanter i det lokala programrådet.

Ett övergripande jämställdhetsperspektiv tas upp i undervisningen, men kopplingen till yrkeskulturen fördjupas inte

Granskningen visar att skolan har ett övergripande värdegrundsarbete, men att undervisningen i viss utsträckning saknar ett integrerat jämställdhetsperspektiv utifrån branschens yrkeskultur exempelvis i samband med apl.

Läraren berättar att det finns ett skolövergripande arbete som fokuserar på jämställdhet mellan könen och alla likas värde utifrån FN:s globala mål. Rektorn och läraren säger att de har pratat om arbetsmiljö och yrkeskultur utifrån föreställningar om kön på det lokala programrådet, men fokus har varit på att få fler kvinnor att söka till utbildningen.

Eleverna säger att de har gått igenom i undervisningen att det varit en mansdominerad bransch och att de har pratat lite om hur man ska kunna få in mer tjejer till branschen. Eleverna säger att de kanske inte ska uppföra sig som om det bara var grabbar och att de ska tänka på hur de uttrycker sig och kanske inte säga "kom igen nu grabbar" utan "kom igen nu alla". Utöver skolans övergripande jämställdhetsarbete, arbetet med att bredda rekryteringen och förhållningssätt framkommer få exempel som visar att eleverna i undervisningen fått arbeta med frågor om hur könsstereotypa normer uppträder i den yrkeskultur som präglar skogsbranschen. I samband med apl tar läraren upp vissa aspekter av arbetsmiljöfrågor, men de är snarare kopplade till jargonger och kränkningar utifrån utländsk bakgrund än könsnormer.

Undervisning om och för hållbar utveckling

Här bedöms i vilken utsträckning undervisning om och för hållbar utveckling ger förutsättningar för eleverna att utveckla ett gott yrkeskunnande. Undervisning av hög kvalitet utmärks av att den är utformad för att ge eleverna en fördjupad förståelse för hållbar utveckling inom yrkesområdet. Undervisningen ger också verktyg för att observera och analysera hållbarhetsfrågor som är av vikt för yrkeskunnandet. I undervisningen finns genomgående ett hållbarhetsperspektiv som förbereder eleverna för att kunna göra självständiga och reflekterade val i det framtida yrkeslivet.

Motivering till bedömningen

Undervisningen utformas för att ge eleverna en fördjupad förståelse för hållbar utveckling utifrån olika perspektiv

Granskningen visar att olika aspekter av hållbar utveckling, såväl sociala som miljömässiga och ekonomiska, tas upp i undervisningen och att eleverna ges förutsättningar att reflektera och göra val med hänsyn till hållbar utveckling.

Eleverna berättar att de får lära sig att miljöhänsyn och ekonomisk hänsyn ska väga lika och de ger flera exempel på hur de arbetar för att ta miljöhänsyn. Exempelvis att de lämnar kulturstubbar och högstubbar och lägger ris i spåren. Det är också en annan slags olja i maskinerna som inte ska skada naturen vid spill. Eleverna uppger vidare att de har pratat mycket om hur man ska sitta i maskinen, att det är viktigt att man sitter rakt. När man hugger manuellt så ska man också tänka på arbetsställningen, säger eleverna.

Läraren ger exempel utifrån miljöperspektivet på att eleverna får arbeta utifrån ett hållbart skogsbruk. Såväl lärare som elever beskriver att det handlar om allt från att använda biodiesel till att respektera naturvärden och att hålla marken så fri från skador som möjligt. Det handlar också om att reflektera över monokulturer jämfört med blandskog och över förnygringsprocessen, samt om att ta hänsyn till vilt och att reflektera över hela näringskedjan. Läraren beskriver vidare att utifrån ett ekonomiskt perspektiv arbetar de med kalkyler och att det ska vara en balans mellan ekonomi, produktionseffektivitet och miljö. Läraren säger att de pratar om säkerhet, ergonomi och att orka ett helt arbetsliv. I det kommer den fysiska konditionen in och läraren säger att det blir en allt mer viktig fråga. Ett annat perspektiv som läraren har tagit upp är att utifrån det sociala perspektivet beskriver läraren att det finns ett bredare perspektiv på skogen där människor har flera intressen. I undervisningen har de arbetat med frågor som handlar om att skogen är en viktig plats för många och det finns många som gör anspråk på skogen. Hyggen kan väcka debatt och upprörda känslor och därför har de pratat om att avverkningsen behöver ske med klokhet.

Avslutande kommentar

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom de granskade områdena, men vill framhålla att undervisningens kvalitet kan höjas ytterligare genom att frågor som berör jämställdhet kopplas till elevernas kommande yrkesliv och specifikt till den yrkeskultur som råder inom skogsbranschen. Det kan till exempel handla om att eleverna ges förutsättningar att reflektera över hur föreställningar om vad som är manligt och kvinnligt kan påverka yrkeskulturen.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Tilda Lindell, beslutsfattare.

Föredragande i ärendet har varit utredare Ewa Mölleryd. I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även Linda Wennler, utredare deltagit.

Bilaga 1: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Granskningens frågeställning:

- I vilken utsträckning utformas undervisningen i yrkesämnet för att eleverna ska kunna utveckla ett gott yrkeskunnande?

Granskningens kvalitetskriterier:

Undervisningens innehåll

Uppgifter i undervisningen är autentiska och relevanta och ger förutsättningar för att utveckla specifika yrkeskunskaper. Uppgifter i undervisningen ger eleverna förutsättningar att hantera arbetsprocesser och situationer som de kan möta i ett framtida yrkes liv. Planeringen av uppgifter i undervisningen görs med hänsyn till vilka arbetsuppgifter eleverna utför under apl. Genom undervisningen ges eleverna förutsättningar att utveckla ett yrkesspråk.

Undervisningens form

Undervisningen är varierad och strukturerad. Undervisningen har en tydlig integrering mellan teori och praktik samt mellan undervisningen i skolan och det arbetsplatsförlagda lärandet. I undervisningen tas hänsyn till varje enskild elevs behov och förutsättningar för att nå ett gott yrkeskunnande. Eleverna görs kontinuerligt delaktiga och ges utrymme för reflektion i undervisningen. Jämställdhetsperspektivet integreras i undervisningen, inklusive i samband med apl.

Undervisning om och för hållbar utveckling

Undervisningen utformas för att ge eleverna en fördjupad förståelse för hållbar utveckling inom yrkesområdet, samt verktyg för att observera och analysera hållbarhetsfrågor som är av vikt för yrkeskunnandet. I undervisningen anläggs kontinuerligt hållbarhetsperspektiv på ett sätt som förbereder eleverna för att kunna göra självständiga och reflekterade val i det framtida yrkeslivet.

Bilaga 2: Författningsstöd

Enligt skollagen 2010:800 ska utbildningen i gymnasieskolan utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet och en bas för rekrytering till högskolesektorn.¹ Yrkesprogrammen ska utgöra grund för yrkesverksamhet och fortsatt yrkesutbildning.² Yrkesprogrammen ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.³ Av gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor.⁴

I läroplanen anges att det är skolans ansvar att varje elev på ett nationellt yrkesprogram inom gymnasieskolan ges möjlighet att uppnå kraven för en yrkesexamen, som innebär att eleven har uppnått en av branschen godtagbar nivå av yrkeskunnande för att vara väl förberedd för yrkeslivet.⁵

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.⁶ Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.⁷

Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Rektorn har som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna ett ansvar för skolans resultat och inom givna ramar ett särskilt ansvar för bland annat följande. Att utbildningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och att den organiseras så att den ger utrymme för eleverna att mötas och arbeta tillsammans oberoende av könstillhörighet. Att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen.⁸

Av läroplanen framgår vidare att läraren i undervisningen ska skapa en sådan balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper som främjar elevernas lärande samt utnyttja de kunskaper och erfarenheter av arbets- och samhällsliv som eleverna har eller skaffar sig under utbildningens gång. Läraren ska också stimulera, handleda och stödja eleven samt i undervisningen beakta resultat av utvecklingen inom ämnesområdet och för undervisningen relevant pedagogisk och

---

¹ 15 kap. 3 § skollagen (2010:800).

² 16 kap. 3 § skollagen.

³ 16 kap. 16 § skollagen.

⁴ 4 kap. 12 § gymnasieförordningen (2010:2039).

⁵ Förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy11), avsnitt 2.1 Kunskaper, Mål.

⁶ 2 kap. 9 § skollagen

⁷ 3 kap. 14 § skollagen

⁸ 4 kap. 4 § skollagen, Lgy 11, avsnitt 2.6, Rektorns ansvar

annan forskning. Vidare ska lärare synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter och val.⁹ Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt.¹⁰

I läroplanen framgår att eleverna ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att "observera och analysera människans samspel med sin omvärld utifrån perspektivet hållbar utveckling".¹¹ Vidare återfinns i examensmålen för Naturbruksprogrammet och Restaurang- och livsmedelsprogrammet skrivningar kring hållbar utveckling. I examensmålen för Restaurang- och livsmedelsprogrammet framgår att utbildningen ska leda till en fördjupad förståelse av de etiska frågor som livsmedelshantering, försäljning och hållbar utveckling ställer. De etiska frågeställningarna ska även omfatta de tidigare stegen i produktionskedjan, som djurhållning, odling, transport och förädling. Av examensmålen för Naturbruksprogrammet framgår bland annat följande. Att bruka naturen på ett sätt som främjar hållbar utveckling och vårdar ekosystemen ställer krav på såväl biologiska och ekologiska som tekniska och ekonomiska kunskaper. Utbildningen ska utveckla elevernas förståelse av naturens mångfald och hur olika verksamheter använder och påverkar naturen och biologiska processer. I detta ingår också kunskaper om olika energiformer och om energiomsättning. Utbildningen ska ge eleverna möjligheter att kritiskt granska och reflektera över hur vi kan bruka naturen för en hållbar utveckling.¹² I ämnesplanerna för ämnena skogsmaskiner¹³ respektive bageri- och konditorikunskap¹⁴ finns en beskrivning av ämnet som helhet, ämnets syfte med målpunkter, och en beskrivning av de kurser som ingår i ämnet. För varje kurs finns centralt innehåll och betygskriterier.

---

⁹ Lgy 11, avsnitt 2.1, Kunskaper, Riktlinjer.

¹⁰ Lgy 11, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning.

¹¹ Lgy11, avsnitt 2.1 Kunskaper, Mål.

¹² Förordning (SKOLFS 2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program med bilaga. Enligt 1 § ska de examensmål som framgår av bilagan till förordningen gälla för gymnasieskolans nationella program. Dessa mål gäller utöver de gemensamma kunskapsmål som anges i läroplanen.

¹³ Skolverkets föreskrifter om ämnesplan för ämnet skogsmaskiner i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå (SKOLFS 2014:69).

¹⁴ Skolverkets föreskrifter om ämnesplan för ämnet bageri- och konditorikunskap i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå (SKOLFS 2010:64).